
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДОСВІДУ ФРАНЦІЇ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

Марія ГРИГА

Виникнення такого соціального явища, як корупція можливе у будь-якому суспільстві, що зумовлено специфікою людської природи та недосконалістю окремих владних інституцій, саме тому боротьба з цим негативним явищем є перманентною складовою історії людства з давніх часів.

Окремі країни ЄС демонструють успішні результати протидії корупції, що досягаються насамперед шляхом реформування системи державного управління, реалізації програм з підвищення якості управління на місцевому рівні, а також активізації політичної участі громадян [1, с. 72]. Вивчення зарубіжного досвіду формування та діяльності системи антикорупційних органів і реалізації основних напрямів антикорупційної політики надасть змогу в найкоротші терміни, з урахуванням позитивних і негативних тенденцій, досягнути поставлених цілей і в нашій державі.

Цікавим у цьому сенсі є досвід Франції. Основними державними інституціями Франції, які здійснюють боротьбу з корупцією, є: Комісія з фінансової гласності політичного життя, що контролює майнове становище парламентарів, Національна комісія з рахунків виборчих кампаній і фінансування політичних партій, правоохоронні органи, Міністерство юстиції; Відділ з боротьби проти корупції, що діє з 2004 р. в рамках Управління боротьби проти економічних та фінансових злочинів при Судовій поліції; Центральна служба запобігання корупції [2, с. 125].

Центральна служба запобігання корупції – (ЦСЗК) існує у структурі Міністерства юстиції Франції з 1993 року. Незважаючи на свої невеликі розміри, ЦСЗК має потужний аналітичний потенціал, тому що об'єднує відряджених експертів з

багатьох державних установ судової та адміністративної системи. Основними видами діяльності ЦСЗК є збір інформації та проведення консультацій незалежних експертів з питань, пов'язаних із виникненням ризику корупції та справами про корупцію, за якими проводиться розслідування. Більшість запитів про отримання консультацій надходить від місцевих органів влади. За останній час ЦСЗК все активніше займається просвітницькою діяльністю і сприянням у прийнятті кодексів етики в організаціях державного та приватного секторів [3].

Важливим чинником, який сприяє проведенню успішної політики протидії корупції у Франції, є активна участь цієї країни в антикорупційній діяльності ЄС. Францією ратифіковано усі антикорупційні конвенції Євросоюзу. Її правоохоронні органи активно співпрацюють з Європолем, Євроюстом (Європейським бюро судової співпраці), ОЛАФ (спеціальний підрозділ фінансової поліції при ЄС, до функцій якого належить боротьба із шахрайством). Окрім цього, подоланню проявів корупції у державному секторі Франції сприяють такі об'єктивні чинники, як збільшення ролі мережевого управління порівняно з традиційною ієрархічною вертикаллю влади, зменшення втручання держави в економічні процеси та регламентації сфери послуг [2, с. 126].

Необхідно зауважити, що запровадження зарубіжного досвіду може не надати очікуваних результатів у разі недостатнього аналізу та врахування національних особливостей (зокрема конституційної, законодавчої бази та політичного середовища) у контексті можливості реалізації тих чи інших напрямів антикорупційної стратегії. Так само неефективним може виявитись надто широке коло повноважень антикорупційних органів, які не забезпечуються відповідними людськими та фінансовими ресурсами для виконання усіх визначених завдань. Крім того, як наголошують вчені, нерéalістичними є очікування, спричинені хибною ідеєю, що од-

не-єдине агентство – навіть з надзвичайними повноваженнями – може “вилікувати” корупцію без більш широкої системи ефективних запобіжних і репресивних елементів, що результативно виконують свої завдання [4, с. 148].

Список використаних джерел

1. Грига М. А. Система антикорупційних органів Польщі. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі* : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 9–10 груд. 2020 р.). Київ : НАВС, 2020. С. 72–74.
2. Підбережник Н. Антикорупційна політика в країнах західної Європи: досвід для України. *Ефективність державного управління* : зб. наук. праць. 2013. Вип. 37. С. 123–132.
3. Спеціалізовані інституції з боротьби проти корупції: огляд моделей. URL: [www.oecd.org > corruption > asp](http://www.oecd.org/corruption)
4. Ярмиш О., Мельник Р. Спеціалізовані антикорупційні інституції: світовий досвід та національна модель. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2015. № 2. С. 144–155.